

Met die mond van figure rondom die kruis van Jesus gee die skrywer beskouinge oor die bydrae wat mense toe en tans gelewer het tot die groei van die kruis van die Here. Die sprekers sê hulle sê in stylvolle, aangrypende taal en gedagtes. Sagaria, die vader van die Doper, is eerste aan die woord. Hy ken die moderne digter Aafjes, en dis nie ver gesog nie want hy is self 'n digter of liever het 'n digter geword na hy die betekenis van spraak geleer het in die tyd dat hy stom was. „Ik beschouw het als een wonder dat ik spreken kan . . .”, so begin hy sy vertelling. Hy het uit sy stomheid geleer dat 'n mens op God's spreke alleen mag antwoord met 'n loflied. Hy eindig, „Stel u voor, dat u in uw tijd weer de lof van God leerde zingen.”

Dan kom Maria aan die woord. Sy is al op gevorderde leeftyd en sy vertel van haar verwagtinge oor die onderskeiding wat haar te beurt geval het om met 'n man uit die geslag van Dawid te trou, om die moeder te mag word van die Seun van God, en sy vertel van haar verstoorde illusie, die profetiese betekenis van die sobere feit te Bethlehem dat daar vir die Seun van Dawid geen plek was in sy vaderland nie en vir die Seun van God geen plek is op die aarde.

Josef vertel. Hy is 'n timmerman met filosofiese aanleg. Al timmerende hoor hy die klop van die tyd. Op sy beskeie wyse is hy deelhebber aan die bouwerk van God. Oor die kindermoord te Bethlehem oordeel hy, „de mens is immers tot alles in staat, als het er om gaat Jesus kwijt te raken.”

En so 'n lewens- en mensekenner is Nicodemus: „Er sal onder de mensen moeilijk een betreuenswaardiger figuur te vinden zijn dan een man die vecht voor een verloren zaak en het weet.” So een is hyself met sy twyfel oor die sin van die farisese vroomheid. Sy twyfel groei soos die wonderboom van Jona, wat in een nag opkom en volwasse word. Dit het hom na Jesus gedryf al was dit ook in die nag. Daardie wyse kenner van sy eie tyd het ook 'n ope oog vir ons tyd: „Ik geloof dat uw tijd rijker is aan twyfel dan aan zekerheid.” Sy farisese diens was vormdiens. Nog 'n

kontankpunt tussen hom en ons: „uw kultuur bestaan uit vorme . . . in laaste instansie gaan het om die vormlose ontmoeting met God self.” Nicodemus was teoloog, en, „u weet dat teoloëne een soort mense is dat hulle in twistgesprekke wonderlik tuis voel. Misschien word hulle alleen deur die politici oortref.”

’n Denker en meester in die kennis van homself en die mens in die algemeen is ook Judas Iskariot wanneer hy besin oor hoe ’n monument vir hom daar behoort uit te sien. ’n Monument vir hom sou meteen moet dien as monument vir ons, want daar is maar weinig onderskeid tussen hom en ons. Punte van kontak: Hy was ook ’n volgeling van Jesus en selfs ’n beter as een menige van ons, want hy het alles verlaat en Jesus gevolg. Hy het dus geoffer. Ons offer ook. Maar sy en ons opoffering is nie offer nie, dis ’n belegging omdat hy netsoos ons hom nie aan Jesus gegee het nie, maar aan homself. Dit loop altyd uit op verraad, sy verraad en ons verraad. Want op een of ander tydskop wil mens tasbare rente ontvang op jou belegging. „Ben ek ook van die kerk? Hy is immers nie deur die ongelovige belaag en ter dood veroordeel, maar deur die vrome . . .”

Petrus vertel dat hy trots was op die bynaam, Rots. Hy was magbelus en welbespraak. Eers na die lydenskap het hy wys geword: „Ek wist nog nie, dat God mense kan straffe met welbespraaktheid.” En die taaie onkruid om uit te roei by hom, Nietzsche en ons moderne, is die wil tot mag . . . die kortste weg tot die verloëning van Jesus. Hy was ’n slapende strategie die nag in Getsemane, en moes in beskaming verneem dat die gees wel gewillig is maar die vlees swak. Die kerk in ons tyd, gewillige gees, swak vlees? Sy grootste verleentheid in daardie nag egter was Jesus se opdrag, „Waak en bid”. Waarvoor moes hy bid, hy het mos sy swaard by hom. „Ek sta versteld dat u, (mense van die twintigste eeu) so bid kan. U bidt by alle voorkomende geleenthede. Dan vraagt u of God u naby wil wees. Maar ek ben bang, dat Hy ongelegen sou kom, als Hy die gebied werklik verhoor sou . . . Of u bidt om die leiding van die Heilige Gees en vyf minute later sit u elkaar in die haren omdat u uwe eie gees viktorie wil laten kraai.” Petrus het meegewerk tot die groei van die kruis. Ons doen dit nog steeds.

Malchus, ’n stem uit die massa, ’n pagter kom agtereenvolgens aan die woord met ’n pynlike eerlikheid oor hulle bydraes tot die groei van die kruis. Dis pynlik omdat hulle, soos Judas en Petrus, ons is. Die boek sluit af met ’n monoloog van die dood en Fra Diavolo, die twee spitsbroers wie se mag juis geseëvier het aan die kruis, toe die derde dag aanbreek en Jesus dood en duivel oorwin het.

Of hierdie merkwaardige boek in die land van sy herkoms ’n wyse leserskring ontvang het, weet ek nie, maar een ding weet ek, in ons land kan dit alleen met die grootste vrag gelees en herles word.